

MIROLJUB

GODINA: XVIII. SOMBOR, 2015. BROJ 1 (69)

MALI K'O VELIKI

PRELO

*Zimsko doba oranica spava.
Bilim pokrivačem pokrivena,
Sjajnim misecom i zvizdama
Prosvitljena u misečini okupana.
Poklade su. Za prelo se sprima,
Dobre rane, pogačica, lokšica
Rampaša, dobrog vina i rakije.*

*Mlade, lipe rumene divojke ručni rad donele
Vezove će vesti, krišom oka momke pogledati
Naočiti momci svakojake šale smišljati,
Vezove od cura sakrivati,
Pa sa njima kobajage tražiti.*

*Ajoj kad tambura ili armonika zasvira
Tu srce bome nema mira!
Pisma ori, kolo sitno do kasno u noć veze
Piva igra, bečar a i bečaruša.*

*A gle dide i didine šale
Malo više popijo
Baku u kolo doveo
Igra dida sve zapliće
Baka cupka sva od sriće.
Sitila se prela
Dok su bili mladi
Bez lanaca i dukata i puni ljubavi.*

*Do starosti bogatstvo su stekli
Lipu zdravu dicu izrodili
Unučad su brojnu dočekali
Pa ponovo u kolu zaigrali.*

*Pamtiće se prela, sva ta veselja,
Bila je srićna sva paorska fmilija.*

Kata Kovač

UVODNIK

Poštovani čitatelji želim vam svima čestitati prelo!

O prelu se puno divani tako da smo od puno riči zaboravili šta je bit prela. Mi dolaskom na prelo čuvamo našu tradiciju ali prelo se održava, prije svega, da bismo se dobro zabavili i izdivanili jedni s drugima. Ne moramo za prelo imati novo odilo ili znati lipo igrati. Važno je biti veseo i sretan, ako igra malo zapinje nije to važno, pa nismo na bini. Sa takim razmišljanjem trida doć na Prelo.

U ovom broju imamo priloge s godišnjeg koncerta, zatim Božićnog koncerta i izložbe božićnjaka. Upoznaćemo se s planovima naših sekcija za ovu godinu. Tu je i tekst o trojnom susretu društava, predstavili smo i nekoliko naših članova da vas bolje upoznamo s njihovim radom. Imamo i informacije o događajima iz okolnih mjesta, Bunjevačku priču, prikazani su sportski događaji u društvu, tu su i sve naše stalne rubrike.

Poštovani čitatelji naš „Miroljub“ ušao je u 18-u godinu izlaženja. Mi smo danas suvremeni časopis koji izlazi u tiskanoj i elektronskoj formi. Sadržaj nam je profiliran i imamo svoje teme. Financijski nas podržavaju institucije koje se zalažu za opstanak kulture manjinskih naroda, iskreno se nadam da ćemo preživjeti ove transformacije koje se tiču medija. Sve najbolje i lijep pozdrav do idućeg broja!

Alojzije Firanj

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: 025/416-019

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota,
Pavle Matarić,
Antun Kovač, ing.
ing. Mata Matarić,
Šima Raič,
Bojana Jozić.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Naklada: 600 primjeraka

78. GODIŠNJICA DRUŠTVA

6. 12. 2014. godine izveden je godišnji koncert HKUD-a „Vladimir Nazor“ i prikazan rad i ostvarenja tijekom 2014. godine.

Na početku programa mnogobrojno se publici obratio predsjednik HKUD-a gospodin Mata Matarić. Govoreći o radu i uspjehu Društva tijekom protekle godine zahvalio se svima koji su podržali rad Društva, te se osvrnuo na planove za budućnost i izrazio nadu u još bolje i veće uspjehe. Publici su se obratili Neven Marčić, konzul Republike Hrvatske u Subotici i Slaven Bačić, predsjednik HNV-a.

Folklorna sekcija Društva koja djeluje u dvije skupine (starija i mlađa) na čelu s pročelnikom Bojanom Jozićem i koreografom Šimom Beretićem, prikazale su na koncertu svoj vrijedan rad. Prvi su nastupili folkloriši mlađe skupine sa splotom bunjevačkih igara kojim su pobrali simpatije gledateljstva. Nakon njih je nastupila pjevačka sekcija pod ravnateljstvom profesorice Terezije Zujić s pjesmama „Na brigu kuća mala“ i „Daleko mi je biser Jadrana“.

Premijerno su izvedene i igre iz Šumadije i to u plesačkoj postavi koja je ovu koreografiju izvodila po prvi put.

Mlada i talentirana Kristina Perić je svirala na gajdama i samici a Kata Kovač je, govoreći stihove, predstavila literarnu sekciju koje je pročelnik Antun Kovač. Gosti su imali prigodu čuti i o radu sportske sekcije, o uspjesima šahovske, stolnotenisačke,

te veslačke sekcije. Pročelnik sekcije je Pavle Matarić. Prikazan je i prigodan spot, u kojem su se vidjeli veslači na djelu, ali i sve dogodovštine i zabava tijekom dana provedenih u Metkoviću.

Pročelnik likovne sekcije Janoš Raduka i ove je godine okupio umjetnike te održao likovnu koloniju „Colorit 2014“. Mladi momci i djevojke znaju da je mnogo truda potrebno kako bi se svladalo sviranje na tamburi, a publika je bila u prilici čuti izvedbu tamburaške sekcije, pod rukovodstvom profesorice Marine Kovač. Urednik lista Miroljub, gospodin Alojzije Firanj, predstavio je i novi broj lista, nakon čega se predstavila dramska sekcija čiji je pročelnik Šima Raič. Premijerno je izveden ulomak iz djela „Ženski razgovori“ u režiji Ljiljane Marinković.

Večer su uveličali i gosti iz Subotice, članovi HKC-a „Bunjevačko kolo“ koji su izveli bunjevačke i šokačke plesove. Kroz program starija folklorna skupina predstavila se Igrama iz Banata. Nastupila je i Kristina Perić uz prateće vokale Stanu, Anu i Vesnu.

Prateći ovaj program može se zaključiti da HKUD „Vladimir Nazor“ vrijedno radi tijekom cijele godine, a svakako nailazi i na podršku publike što se moglo vidjeti iz gromkog pljeska koji je pratio sve nastupe te im davao potvrdu da su na dobrom put u svom djelovanju i radu.

Bojana Jozić

DOČEK BOŽIĆA U HRVATSKOM DOMU

Tijekom prosinca HKUD "Vladimir Nazor" je vrvio od aktivnosti, gostiju i posjetitelja, a sve je rezultiralo završnicom - Božićnim koncertom - koji je u svečanom ozračju održan 21. 12. 2014. Tradicionalno se Božićni koncert održava posljednje nedjelje Došašća, "na oce".

Uz koncert se organizira i izložba božićnjaka i božićnih kolača. Radionica modeliranja figura za božićne kolače bila je organizirana 12. 12. 2014. godine. Na radionici su se sakupili djeca i mladi voljni da nešto nauče ali i mame i bake spremne podijeliti znanje i iskustvo u izradi božićnog kolača.

Božićnjak kao jedan od simbola Božića, dobiva značenje i malog kućog Betlehema. O značenju figura koje se stavljaju na kolač, kao i o značenju samog Božićnjaka govorila je Marija Čuvarđić. Radionica je tako bila lijepo i korisno druženje na kojemu su mladi i djeca naučili nešto o tradiciji i običajima. Sve figurice napravljene na radionici bile su prikazane na izložbi Božićnjaka.

Prije samog koncerta priređena je izložba božićnih kolača na kojoj je bilo puno izlagatelja.

Svoju umješnost prikazali su sudionici iz Sombora i somborskih salaša, Lemeša, Subotice, članice udruge Nijemaca "Gerhard", udruženja žena "Zlatne ruke Somborke" i Mađarske građanske kasine. Izložba nije bila natjecateljskog karaktera te je svakom sudioniku za uloženi trud uručena zahvalnica našeg Društva. Posjetitelji su uživali u prelijepim i raznovrsnim kolačima i dekoracijama.

Sam program koncerta, nadahnut tekstom Rozmari Mik, svečano je nagovijestio rođenje Isusa.

Na koncertu su nastupili: župa Presvetog Trojstva, Karmelska zajednica, župa Sv. Križa, udruženje Nijemaca "Gerhard", HKUD "Vladimir Nazor" i ostali sudionici koji su doprinijeli bogatom programu. Sveukupni dojam ne bi bio toliko čaroban da nije bilo dvoje vrsnih voditelja programa, Bojane Jozic i Darka Lovrića.

Kao dio organizacijskog odbora, zajedno s Vesnom Čuvarđić, vrlo smo zadovoljne kako je protekla radionica.

Lidija i Marija Firanj

BOŽIČNJAK MARIJE ČUWARDIĆ U ETNOGRAFSKOM MUZEJU U ZAGREBU

Etnografski Muzej u Zagrebu je u razdoblju od 6. 12. 2014. do 11. 1. 2015. godine predstavio javnosti dio kulturne baštine bačkih Hrvata kroz izložbu slika izrađenih od slame i ukrašenih svećanih kolača –božićnjaka.

Izložba „Slike od slame i 'božićnjaci' bačkih Hrvata Bunjevaca“ otvorena je 6. prosinca 2014. godine a realizirana je u suradnji s Društvom vojvođanskih i podunavskih Hrvata iz Zagreba, Etnološkimodjelom „BlaškoRajić“ pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz Subotice te HKPD-om „Matija Gubec“ i Galerijom Prve kolonije naive u tehnicu slame iz Tavankuta.

Na izložbi je prikazano 25 božićnjaka. Njih trinaest su napravile vrijedne domaćice iz Tavankuta, Subotice, Sombora, Đurđina, Novog i Starog Žednika a dvanaest je napravljeno u Zagrebu i Sisku.

Somborski Hrvati predstavljeni su Božićnjakom koji je izradila članica našeg Društva - Marija Čuwardić. Božićnjak je napravila i prosljedila u Zagreb tijekom listopada 2014. godine kako bi bio fotografiran za katalog izložbe, a potom bio prikazan na Izložbi.

HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta organizirao je putovanje na otvaranje izložbe i dvodnevni boravak u Zagrebu. Hrvate iz

Sombora predstavljali su Marija i Žiga Čuwardić, a njihovu nazočnost dijelom je omogućio HKUD „Vladimir Nazor“ Sombor.

Po povratku iz Zagreba, puni lijepih dojmova, Marija i Žiga su donijeli katalog „Slike od slame i 'božićnjaci' bačkih Hrvata i Bunjevaca“ u izdanju Etnografskog muzeja iz Zagreba. Katalog možete pogledati u kancelariji našeg Društva, a ja vam želim skrenuti pozornost na ovaj lijepi ulomak: „Svi izlagači na izložbi rade na očuvanju baštine svoga kraja s velikim entuzijazmom i puna srca nastojeći očuvati, revitalizirati te prenijeti na mlađe naraštaje običaje vlastita djetinjstva“.

U VITRINI MARIJE ČUWARDIĆ DVA NOVA PEHARA I BROJNE ZAHVALNICE

Već po tradiciji tijekom prosinca održavaju se božićni koncerti i sajmovi koji su redovito praćeni izložbama božićnih kolača.

Članice našeg Društva sudjelovale su na 6. božićnom sajmu „U susret Božiću“ koji su organizirale „Zlatne ruke Somborke“. Sajam je održan 13. 12. 2014. u Kristalnoj sali nekadašnjeg hotela Sloboda u Somboru. Ova izložba je natjecateljskog karaktera i naša članica Marija Čuwardić osvojila je dva pehara. Za osvojeno prvo mjesto u kategoriji „Božićni ukras“ (Betlem) i drugo mjesto u kategoriji „Božićni kolač“.

Na poziv HBKUD-a „Lemeš“ iz Svetozara Miletića naše članice su prikazale svoje božićnjake na božićnom koncertu i izložbi božićnjaka 14. 12. 2014. u Svetozaru Miletiću.

Klara Šolaja Karas

HUN „GERHARD“ SOMBOR, KUD „MARIJA BURSAČ“ BANATSKO VELIKO SELO I HKUD „VLADIMIR NAZOR“ SOMBOR

Suradnja između HUN-a „Gerhard“ sa jedne strane, KUD-a „Marija Bursač“ iz Banatskog velikog sela i HKUD-a „Vladimir Nazor“ Sombor s druge strane, dovela je do rezultata koji su prikazani 13. 12. 2014. god. u prostorijama našeg društva a u organizaciji HUN „Gerhard“.

Početa suradnja rezultirala je postavljanjem dviju koreografija g. Helmuta Heila (za svako društvo po jedna koreografija). Vrijednim radom i zalaganjem koreografa g. Helmuta i igrača, stvorena je koreografija igara podunavskih Švaba a rad s KUD-om „Marija Bursač“ dao je još jedan ples pa je na pozornici prikazano pet njemačkih plesova, srpski i dva hrvatska plesa (jedan naš domaći bunjevački i jedan ples s područja Hrvatske).

Sala Hrvatskog doma bila je tijesna da bi primila sve koji su bili zainteresirani za program.

Dio publike je došao pozdraviti jedan novi vid njemačko-srpsko-hrvatske suradnje koja će se, dogovorom, nastaviti već ovog proljeća.

Zbog financijskih poteškoća čekamo na šivanje njemačkih nošnji, no vjerujemo da će i to uskoro biti riješeno.

Koncert je protekao u najboljem redu na zadovoljstvo domaćina i publike.

Posebno zadovoljstvo je bilo vidljivo kod g. Helmuta zbog izvanredno izvedenih koreografija i zbog truda koji je uložen u izvedbu igara i oblačenjem nošnji koju smo sami kreirali.

Veliki trud u ostvarivanju svega ovoga je uložen od strane *Frau* Gabi i *Her* Beka koji su tokom postavljanja igara, kao i održavanjem koncerta, u svakom momentu bili na usluzi svih sudionicima ovog projekta.

Poslije ovako lijepog koncerta, uslijedila je večera pod pokroviteljstvom HUN „Gerhard“ koja se pretvorila u nezaboravno druženje. Zadovoljstvo koje je bilo primjetno na licima svih nas, govorilo je da se ovo druženje i suradnja moraju nastaviti i proširiti.

Šima Beretić

S GOSPODINOM ANTONOM BEKOM PREDSJEDNIKOM UDRUGE „HUN GERHARD“ RAZGOVARALI SMO O SURADNJI UDRUGE S „VLADIMIROM NAZOROM“

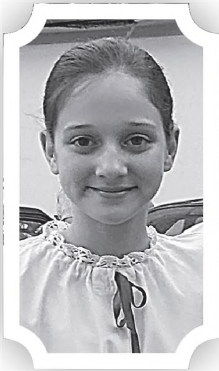
Jako smo zadovoljni suradnjom s vašim društvom, mislim da je to u obostranom interesu naših nacionalnih manjina. O našoj sam suradnji govorio na najvišoj razini (predsjedničkoj i u nacionalnom savjetu) a odgovori koje smo odbili su vrlo pozitivni.

Naš trenutni projekt je nabavka originalnih

materijala za izradu narodnih nošnji za osam parova uz nekoliko rezervnih a sve ćemo ih nakon izrade prepustiti vašem društvu, jer je naše društvo malo, ne bavimo se folklornim plesom pa ćemo naše članove koji su zainteresirani za ples usmjeriti na vas. To su realni projekti koje možemo ostvariti na obostrano zadovoljstvo. Mislim da je to želja i naših i vaših članova da vide igre i plesove svojih naroda.

Alojzije Firanj

MALI FOLKLOR A VELIKA NADA

Teodora Vasiljević članica je mlađe folklorne skupine i učenica osmog razreda a u „Nazoru“ pleše od petog razreda. Kroz intervju s njom htjeli bismo se upoznati i prikazati našim čitateljima kako se najmlađi članovi osjećaju u društvu, kakve su im želje i planovi.

Teodora kako se osećaš kao igrač u „Nazoru“?

Ja se u „Nazoru“ osjećam super! Atmosfera je opuštena nema pritisaka, koreograf Šima Beretić je dobar, nekada je strog kad mora, ali to je sve dobro. Folklor doživljavam i kao sport i kao rekreaciju, nekada je i naporno ali sve je to super. Jako je lijepo kada putujemo nekamo.

Radujete li se novoj nošnji?

Naši roditelji pokrenuli su akciju za izradu novih nošnji za mali folklor. Pola novca su

prikupili sami a pola je dalo društvo. Sada ćemo dobiti novu bunjevačku nošnju i jako se tome radujemo.

Pripremate li se za smotre i druge nastupe?

Prošle godine smo išli sa starijom skupinom na općinsku, zonsku i pokrajinsku smotru a bili smo i na smotri u širokom Polju u Hrvatskoj. Sada za smotru pripremamo bunjevačke igre a pripremamo se i za nastup na prelu.

Što bi poručila mladima svoje generacije?

Poručila bih mladima da dođu plesati folklor jer je to neka vrsta osnovne kulture koju treba naučiti a ujedno je kao sport i rekreacija jer traži nekada i napor i umor, ali poslije toga je lijep osjećaj.

Koje su tvoje želje kao igrača?

Kao i svi mladi željela bih više nastupa i putovanja u druge gradove, na putovanjima se lijepo osjećamo, zabavno nam je stječemo nova iskustva.

Alojzije Firanj

SAMICU SAM ZAVOLILA...

Povod za ovaj razgovor je svestranost, vedrina i optimizam Kristine Perić koja može biti primjer i drugima, prije svega onima koji su skloni misliti kako se „ništa se ne događa“ i kako je svijet „dosadno mjesto“.

Da to nije uvijek tako nego da su takva razmišljanja često ocjena subjektivne skučene duše bez mladalačkog entuzijazma potvrđuje Kristina.

Kristina živi u četvoročlanjoj obitelji s majkom Božicom, ocem Vladimirom i sestrom Ivanom. Od nedavno obitelj je obogaćena za još jednog člana - malu Editu.

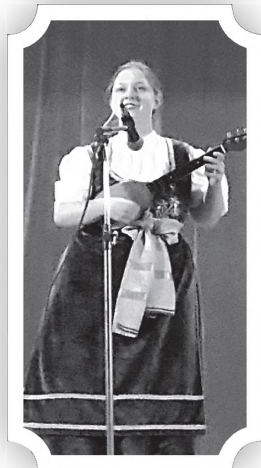
Kristina u koju školu ideš i kakvi su ti planovi za dalje?

Idem u srednju muzičku školu „Petar Konjović“ u Somboru. Profesor tradicionalnog sviranja, glavnog predmeta, mi je Zoran Bogdanović iz Novog Sada. Planovi za dalje su mi da upišem Akademiju muzičkih umjetnosti u Novom Sadu smjer etnomuzikolog.

Koje instrumente sviraš? Upoznaj nas malo s njima, kako su te oni privukli?

Osnovnu muzičku školu „Petar Konjović“ u Somboru završila sam za (odsjek) harmoniku a sadašnji smjer mi je etnomuzikologija, to je smjer sa dva „podsmjera“ a to su tradicionalno pjevanje i tradicionalno sviranje. Da nije bilo dvije važne osobe u mojem životu ja ne bih niti znala za taj smjer. Te osobe su

Slobodan Brčić – Brba i Vesna Ivkov iz Stapara dr. mr. pr. etnomuzikologije na Akademiji muzičkih umjetnosti u Novom Sadu. Kao što većina zna, upisala sam tradicionalno sviranje (program je koncipiran tako da se svake dvije godine mijenja smjer odnosno instrument koji se može upisati). Za samicu nisam znala ni da postoji dok mi je prof. Zoran Bogdanović nije dao u ruke i dok nisam prosvirala prve tonove na njoj i od tada sam je zavoljela i ne mogu

zamisliti više niti jedan nastup bez nje. Samica je kordofon, žičani instrument koji svira melodiju, daje ritam i drugi glas, zato se i zove samica (vojvođanska tambura) jer su se iz nje razvili ovi današnji tamburaški instrumenti. Sviram i svrljiške gajde. Naime postoje bačke gajde (velike gajde s laktačom) i svrljiške gajde (male gajde sa dulcem). Gajde sam izabrala zbog toga što uglavnom muškarci sviraju taj instrument, a ja se volim isticati u svemu. I da ne zaboravim, klavir sam dobila kao obavezan instrument upisom u srednju školu.

Upoznaj nas malo sa svojim nastupima kao i sudjelovanjima na smotrama.

U osnovnoj školi sam, svake godine išla na natjecanje harmonikaša na kojemu sam osvajala nagrade i priznanja. Godine 2010. svirala sam na festivalu „Prva harmonika Vojvodine“ u Stapararu s orkestrom Moše Mijakovića i osvojila sam drugu nagradu. Prvi nastup samicom bio je u Srijemskoj Mitrovici

u muzičkoj školi „Petar Krančević“ gdje sam svirala s gajdašem iz Rume, Filipom Jović Vujakovićem i s gajdašem iz Stapara, Zoranom Beljanskim. Zahvaljujem se Šimi Beretiću (koreografu) što mi je dao priliku da sudjelujem na smotri prošle godine i to kao solo izvođač. To mi je puno pomoglo u tome da me ljudi čuju vide kao i da se upoznaju s time što radim.

Koje su tvoje aktivnosti u „Nazoru“?

U „Nazoru“ sviram, pjevam, plešem. Gdje god me zatrebaju ja sam spremna priskočiti u pomoć.

Kako se osjećaš u domu?

U Domu se osećam kao kod kuće, svi me cijene i poštuju, poštuju moj rad i prepoznaju ga.

Što bi poručila mladima svoje generacije?

Svojoj bih generaciji preporučila da se više aktivira oko folkloru, jer na folkloru su najbolja druženja, nova poznanstva i što je najbitnije, čuva se tradicija od zaborava.

Alojzije Firanj

AUDICIJA U LEMEŠU

U subotu 24. siječnja HBKUD „Lemeš“ započeo je novu radnu godinu realizacijom prve u nizu manifestacija ugovativši amatersku dramsku skupinu HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora s komedijom Audicija. Suradnja dvaju kulturno umjetničkih društava je vrlo uspješna već dugi niz godina.

Po nazivu predstave daje se naslutiti tematika, pa se tako, očekivano, pred žirijem u ulozi Marije Radoš i Zvonimira Lukača izmjenjuju glumci u ulogama boema (Antun Kovač), sportaša (Miloš Štrangarić), djevojke (Tatjana Bošnjak), djevojke „sa štrafte“ (Elizabeta Delić), pralje (Jolika Raič) i stare gospoje (Klara Oberman). Režiju potpisuje Ljilja Markovinović a predstava je rađena prema tekstu Matije Poljakovića. Šima Raič, pročelnik sekcije naglašava da je istoimeni komad

premijerno prikazan 24. listopada u matičnom društvu u Somboru a nakon toga u Bačkom Monoštoru te da je ovo treća izvedba a u planu je i gostovanje krajem veljače u Hercegovcu (Republika Hrvatska) u okviru manifestacije XXI. dani hrvatskog pučkog teatra, zatim u Sonti i Petrovaradinu. Predstavu izvode stari članovi, veterani amaterskog glumišta uz nekoliko novih članova u čemu se vidi težnja društva da u što skorije vrijeme obogati dramski sastav novim, mladim snagama.

Željko Zelić

DRAMSKI ODJEL HKUD-A

Dramski odjel planira za „Međunarodnu smotru amaterskih Društava“ koja će se održati 23. i 24. listopada 2015. godine u Hrvatskom domu pripremiti novu predstavu. Osim nove predstave u planu je i sudjelovanje na smotri dramskih udruga.

S dvije predstave iz prošlogodišnjeg repertoara nastupat će na gostovanjima dok će za godišnjicu društva pripremiti dio predstave te na druge načine doprinositi i pomagati u radu.

Nastavit će na uključivanju novih i mladih članova u dramski odjel.

Dramska je sekcija u 2014. godini pripremila dvije predstave: „Naše i vaše“ prema tekstu Matije Poljakovića i „Šepa“ prema tekstu Antuna Karagića, obje u režiji Ljiljane Markovinović. Tu je još i predstava „Draga moja Micika“ nepoznatog autora, prema adaptaciji Jolike Raič i režiji Ljiljane Markovinović.

S tim predstavama planiramo gostovanje u više hrvatskih udruga a u tijeku su i dogovori

s hrvatskom udrugom „Stanislav Preprek“ iz Petrovaradina.

Na temelju razgovora s gđom Marijom Hećimović predstavnicom „Hrvatske matice iseljenika“ u Zagrebu očekujemo poziv za „Pučku Scenu“ u Hercegovcu (Republika Hrvatska) koja će se održati 27. i 28. veljače ove godine.

Pročelnik dramske sekcije:
Šima Raič

U POTRAZI ZA IZVORNOM PJESMOM

Aktivni tijekom cijele godine i nazočni na gotovo svim manifestacijama našega društva su svakako naši pjevači koji od 2007. godine, kada je obnovljena pjevačka sekcija, nastupaju kao mješovita pjevačka supina HKUD-a „Vladimir Nazor“. Vođeni prije svega ljubavlju prema glazbi i pjevanju ali i željom da očuvaju od zaborava stare napjeve u stalnoj su potrazi za zaboravljenim pjesmama.

U skupini ih je trenutno 12 a broj pjesama na njihovom repertoaru u stalnom je porastu pa tako za svaku prigodu imaju prigodnu pjesmu, od običajnih, izvornih, do starogradskih i duhovnih.

Protekle su godine pjevači imali 13 nastupa. Za praznovjerne pomalo nezgodan broj. Pjevače to ne smeta jer su ostvarili i svoj do sada najveći uspjeh. Nakon općinske i zonske, plasirali su se i na pokrajinsku smotru izvornog stvaralaštva. O tome smo već izvijestili čitatelje Miroljuba.

Poziv za sudjelovanje na ovogodišnjoj smotri je već stigao a pjevači svakako žele nastupati i ostvariti plasman barem poput prošlogodišnjeg. Uvjeti za rad su osigurani a dobre volje im ne manjka. Jedini problem s kojim se susreću su bunjevačke izvorne pjesme

odnosno nedostatak istih jer su se mnoge zaboravile i tako potisnute u zaborav čekaju da ih se netko sjeti i ponovo zapjeva. Naši pjevači tragaju upravo za njima i pozivaju sve one koji ih se sjećaju da se jave i pomognu u očuvanju izvornih bunjevačkih pisama.

Pozivamo i sve one koji vole pjevati da nam se pridruže i postanu članom ove sekcije.

pročelnica pjevačke sekcije:
Vesna Čuvarđić

LIKOVNA KOLONIJA “COLORIT”

Likovna kolonija “COLORIT” ove će se godine održati 15. put. Prijašnjih se godina održavala po našim salašima, a posljednjih nakoliko u gradu u Hrvatskom domu. Vrijeme održavanja bio je kraj osmog odnosno početak devetog mjeseca. No, to je vrijeme kada uglavnom i druge ustanove održavaju svoje kolonije, pa su slikari prilično zauzeti, te je u dogovoru s njima za datum održavanja kolonije određen peti mjesec, što ćemo predložiti i Izvršnom odboru. U petom mjesecu ne manjka prirodnih ljepota a za one koji slikaju objekta u gradu - objekti su tu i u petom mjesecu.

Janoš Raduka

KLUB LJUBITELJA BILJAKA „ZA SREĆU VEĆU“

50. MEĐUNARODNA VRTNA IZLOŽBA
floraart
 ZAGREB
 BUNDEK - GORNJI GRAD
25. - 31. svibnja 2015.

Klub planira prirediti Uskrsnu izložbu uoči Cvjetne nedjelje, u subotu, 28. 3. 2015. a tijekom godine sudjelovati i gostovati na izložbama po pozivu drugih udruga. U našem Društvu sudjelovat ćemo u izvedbi scenarija za sve manifestacije i događanja.

U povodu obilježavanja 50 godina Floraarta predstojeća 50. Međunarodna vrtna izložba FLORAART 2015. trajeće sedam dana, od 25. do 31. 5. 2015., uz čitav niz događanja na području cijelog grada Zagreba, a osobito na lokacijama Gornjeg grada i oko jezera Bundek.

Riječ je o najvećem hortikulturnom događaju u ovom dijelu Europe. Na 30 hektara otvorenog prostora i 2.000 četvornih metara zatvorenog prostora predstaviti će se brojni izlagači.

Klub planira organizirati jednodnevni posjet Zagrebu i 50. Međunarodnoj vrtnoj izložbi FLORAART 2015. u subotu, 30. 5. 2015.

Molimo sve zainteresirane da što prije rezerviraju mjesto u autobusu

Klara Šolaja Karas

SLAMARSKA SEKCIJA

Nakon završene obuke članice slamarske sekcije rade u kućnom ambijentu. Svoje radove, slike, čestitke i razne druge predmete od slame, prikazuju na izložbama kao što su Uskrsna i Božićna, a po pozivu sudjeluju na izložbama drugih udruga. Kontinuirano se usavršavaju u tehnici izrade i pripremaju materijal za svoj rad.

Sudjelovanjem i razmjenom iskustava na Kolonijama naive u tehnici slame puno bi pomoglo u usavršavanju članica naše najmlađe sekcije.

Klara Šolaja Karas

IZVOD IZ PLANA RADA DRUŠTVA ZA 2015. GODINU

Mi u Nazoru svake godine, pa tako i ove, pravimo plan aktivnosti za tekuću godinu i to detaljno, realno i u skladu s mogućnostima i aktivnim članstvom i razmjerno u odnosu na planirani priliv sredstava.

Nastojimo da se tijekom cijele godine malo ili nimalo ne odstupa od planiranih aktivnosti. Najvažnije nam je isplanirati tradicionalne manifestacije kao što su Veliko bunjevačko šokačko prelo i Dužionica jer se one održavaju kontinuirano preko 80 godina.

Važne su nam i manifestacije čije je održavanje započelo u skorije vrijeme, poput Colorita, Međunarodnog susreta amaterskih dramskih društava, šahovskih i stolnoteniskih turnira, godišnjih i božićni koncerata itd.

Iznimno nam je važno i kontinuirano izdavanje našeg glasila Miroljuba koji izlazi već 17 godina. Književnici i pjesnici, također, imaju mjesta u godišnjem planu sa svojim susretima. Planiraju se i termini za uvježbavanje članova pojedinih sekcija, pa se sukladno tomu trebaju osigurati uvjeti za probe i vježbe.

Ove godine planiramo i pokretanje centra za edukaciju žena, članica našeg društva, obuku na kompjuterima, instrukcije za buduće novinarske dopisnike i još mnogo toga.

Za provedbu ovog plana osigurani su preduvjeti - riješili smo problem grijanja na katu, nabavili prijenosno računalo, projektor i platno i još neka

sredstva za rad budućih polaznika. Predviđeno je i pokriće troškova nazočnih gostiju iz inozemstva koji će sudjelovati u planiranim programima našeg društva.

Kako smo ipak jedna od najuglednijih i najstarijih hrvatskih udruga u Vojvodini učestalo primamo pozive za gostovanja u zemlji i inozemstvu.

Zbog nedostatka finansijske prirode ne možemo pozitivno odgovoriti, ali zato na važne međunarodne manifestacije odlazimo. Tako ćemo i ove godine prema planu sudjelovati na 18. maratonu lađa na Neretvi, na susretu pjesnika u Rešetarima, Danima Tolise BIH, na susretu pučkih kazališta u Hercegovcu, zatim nekoliko gostovanja folklorne sekcije u Slavoniji i Baranji.

Stasavaju nam juniorske postave, folklorashi i tamburaši željni afirmacije te bi njima trebalo osigurati nekoliko gostovanja kao priznanje za dosadašnji rad i kao stimulaciju za buduću.

Sve što je planirano namjeravamo i provesti bez obzira što imamo i veće ambicije, ali za sada nemamo prepoznatljive prilive novca.

I na kraju za čitatelje, članove i simpatizere društva, na njihovo znanje i ravnanje, priopćavamo termine održavanja najvećih naših manifestacija tijekom 2015. godine.

14.02.2015. - 81. VELIKO BUNJEVAČKO – ŠOKAČKO PRELO

05.2015. - COLORIT - LIKOVNA KOLONIJA

05.2015. - SABOR DRUŠTVA

26.07.2015. - DUŽIONICA

23-24.10.2015. - MEĐ. SUSRET AMATERSKIH DRAMSKIH DRUŠTAVA

05.12.2015. - GODIŠNJICA DRUŠTVA

20.12.2015. - IZLOŽBA KOLAČA „BOŽIČNJAKA“ I BOŽIČNI KONCERT

*Predsjednik društva
ing. Mata Matarić*

REZULTATI SUDJELOVANJA HKUD-A „VLADIMIR NAZOR“ NA NATJEČAJIMA

Hrvatsko kulturno umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ krajem je prošle godine apliciralo na nekoliko natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava od strane Pokrajinskog sekretarijata za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova i Pokrajinskog sekretarijata za međuregionalnu saradnju i lokalnu samoupravu za što su dobivena i značajna bespovratna sredstva.

Projekt pod nazivom „Uvođenje IKT-a u udruženje“ za cilj je imao promociju, popularizaciju i edukaciju iz oblasti elektronskih komunikacija.

Projektom je planirana i kupovina računalne opreme i projektora s projektorskim platnom. Od Pokrajinskog sekretarijata za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost spolova dobijena su bespovratna sredstva u iznosu od 100.000,00 dinara.

Projekt pod nazivom „Vrednim rukama do sredstava“ za cilj je imao unapređenje položaja žena u AP Vojvodini. Projektom je planirano osigurati uvjete za održavanje slamarske radionice, slikanja na svili, te obučiti polaznice koje nakon završetka obuke mogu svoje rukotvorine plasirati na tržište te

time unaprijediti svoj ekonomski položaj u obitelji i drušvu općenito. Sa 180.000,00 dinara bespovratnih sredstava dobivenih od Pokrajinskog sekretarijata za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, uvođenjem grijanja u, do sada, ne grijani prostor osigurali su se neophodni uvjeti za rad radionica.

Projekt po nazivom „Ti pripadaš zajednici, daj svoj doprinos“ s ciljem jačanja uloge civilnog društva u provođenju javnih politika, dobio je od Pokrajinskog sekretarijata za međunarodnu saradnju i lokalnu samoupravu 200.000,00 dinara koje su namijenjene izdavanju dvaju brojeva „Miroljuba“.

Dobivena bespovratna sredstva po projektima su utrošena na adekvatan način poštujući njihovu naznačenu namjenu u samim projektima.

Značajne investicije koje su odrađene uz pomoć dobivenih bespovratnih sredstva su kupnja plinskih radijatora za prostorije HKUD-a u kojima ih nije bilo, zatim kupnja projektora, prijenosnih računala, zvučnika i ostale prateće opreme. Dijelom su sredstva korišćena i za avansiranje čamca za potrebe lađara, kao i za tiskanje „Miroljuba“ te troškove ostalih projektnih aktivnosti.

Maja Ćurić

GOSTOVANJE U STANIŠIĆU

Manifestacija „Ikavica - govor dalmatinskih, ličkih hercegovačkih, bosanskih, šokačkih i bunjevačkih Hrvata“ održana je 19. 12. 2014. godine u organizaciji HKD-a „Vladimir Nazor“ Stanišić.

Publici se obratio predsjednik društva, Ivan Karan, nakon čega je nastupila s izlaganjem Katarina Čeliković. U programu su sudjelovali gosti iz Sonte, Plavne, Bačkog Monoštora, Bačkog Brega, Subotice i Sombora. Pozivu na ovu manifestaciju odazvali su se i članovi HKUD-a „Vladimir Nazor“.

Vrlo je zanimljivo bilo čuti hrvatske ikavske govore različitih krajeva. Manifestacija je

protékla u prijatnoj atmosferi i uživanju u ikavici.

Bojana Jozić

KONCERTOM „U SUSRET BOŽIĆU“ ČESTITALI MATERICE U LEMEŠU

Izložbom božićnjaka koja je otvorena u 19 sati i kulturno umjetničkim programom pod nazivom „U susret Božiću“, koji je uslijedio u nastavku večeri, HBKUD „Lemeš“ je 14. prosinca uspješno priveo kraju ovogodišnje manifestacije i još jednom zaželio svim ljudima dobre volje uz glazbu i pjesmu sretne božićne i novogodišnje praznike. Vrijedne ruke lemeških kućanica koje su predstavljene i javno pohvaljene kao čuvari tradicije prilikom primopredaje zahvalnica, za ovu prigodu pripemile su deset božićnjaka, a pored njih izloženo je još tri iz Sombora.

Kulturno umjetnički program započela je najmlađa skupina domaćina izvodeći nekoliko koreografija a u nastavku je nastupila pjevačka skupina HPKD „S.S. Kranjčević“ iz Brega koji su izveli dvije skladbe. Lemešanka Kristina Kemenj, polaznica četvrte godine muzičke škole u Somboru, izvela je u nekoliko glazbenih tema na tamburi, a sestre Antonija i Elizabeta Ileš otpjevale su i recitirale prigodne pjesme i tekstove o Božiću. „Mali Nemeši“ dječji mješoviti zbor na čelu s Melindom Batalo Balázs i ove godine je, kao i godinama unatrag, uzveličao program. Izveli su niz skladbi božićne tematike na dva jezika. MKUD „Néméth László“ podigao je atmosferu živom koreografijom Baló Józsefa a u istom stilu i tonu nastavio je i ansambel srednjeg uzrasta HBKUD-a „Lemeš“.

Na koncu programa je Tamara Brkić, koreograf i voditelj kroz program, u ime svih sudionika i članova društva čestitala materice i pozvala sve okupljene da zajednički otpjevaju pjesmu „U to vrijeme godišta“ i tako pošalju poruku mira cijelom svijetu koji vapije za istim. Sudionicima su, kakav je već običaj, podijeljene crvene jabuke kako bi bili zdravi i rumeni i u novom ljetu.

Željko Zelić

NOVI PASTORALNI CENTAR

U današnje vrijeme kada su investicije vrlo rijetke, kada nema dovoljno sredstava ni za preživljavanje a kamo li za ulaganja u budućnost, župa Uzvišenja sv. križa u Somboru odlučila se za izgradnju novog pastoralnog centra. Ideja o proširenju, odnosno o pretvaranju dosadane vjeronaučne dvorane u pastoralni centar, kako saznajemo od župnika vlč. dr. Marinka Stantića, došla je na osnovu toga što se u ovoj župi već par godina održavaju tzv. vjerske „parlaonice“ za koje je potreban odgovarajući prostor. „Parlaonice“ su razgovori na vjerske teme a održavaju se po dobnim skupinama. Ujedno, centar ima namjenu okupljati mlade i sve druge vjernike na druženje, ali im i biti na raspolaganju za proslave i druženja. Ukoliko žele proslaviti svoje jubileje, možda upriличiti daću za svoje pokojne, pastoralni centar im stoji na raspolaganju. Svrha je, kako naglašava župnik Marinko, da u ova teška vremena crkva pomogne našim ljudima, kako u duhovnome,

tako i u materijalnome smislu. Donatore za ovaj objekt pronašao je župnik gdje god je osjetio ga može pokucati na vrata (npr. katolička crkva u Baselu u Švicarskoj, Grad Sombor i dr.). Uz mlade koji su sami kopali temelj zdanja, teret izgradnje Centra nije pao na račun župljana, ali je želja da ga župljani koriste za vlastitu duhovnu i materijalnu korist.

Alojzije Firanj

ŽUPSKO PRELO U NOVOM PASTORALNOM CENTRU

Održano je osmo po redu župsko prelo župe Sveti križ u organizaciji župnika dr. Marinka Stantića. Prelo je održano u ponedjeljak 2. 2. u novoizgrađenom pastoralnom centru u župi a u cilju pružanja zabave i pokladne atmosfere župljanima koji nisu u mogućnosti posjetiti prelo Hrvatskog doma, zbog finansijskih, zdravstvenih ili nekih drugih razloga. Veliko hvala plemenitom župniku koji misli na sve.

Prelo je bilo nevjerovatan spoj svih generacija, na prelijepom mjestu uz još ljepšu

pjesmu tamburaša. Najlepša prelja je Iva Hajnal, devojčica, od koje je teško odvojiti oči jer je savršeno Božje stvorenje s milim glasom.

Na prelu nije trebalo puno, samo da počne bunjevačko kolo i više skoro nitko nije sjedio. Iako sam čvrsto odlučila da neću plesati, ljubav prema pjesmi je pobijedila i ubrzo sam se uvjerila da nisam zaboravila igrati. Posebno je lijepo bilo vidjeti ples kršćanskih parova s mnogo godina bračnog staža koji još uvijek umiju zajedno se zabaviti. Prelo ne bi bilo prelo bez kojeg bećarca a toga opet ne bi bilo da nije bilo baka Julijane i njene prijateljice Katice Dorotić koje su ih započele.

Posluženje je bilo u vidu švedskog stola i idealno za ovakva okupljanja na kojima se ne želi gubiti vrijeme na jelo pored sveg plesa i pjesme. No, ipak zahvaljujemo dragim domaćicama i gošćama na svemu.

Ne znam šta je bilo ljepše - ples, glazba ili svi ti dragi ljudi okupljeni na jednom mjestu, svi velikog srca. Ovo prelo, iako nije trajalo cijelu noć, ostavilo je divan dojam. Nadam se da se vidimo i iduće godine. Bog blagoslovio župnika i sve župljane

Nataša Firanj

OD PLETENE KORPE DO VITRINE

U današnje vrijeme, poslije smanjenja industrijske proizvodnje, kod nas ponovno dobiva na značaju tradicionalna proizvodnja, koja može osigurati posao i egzistenciju cijeloj obitelji. Obitelj Džinić je jedno od takvih domaćinstava. Ona ima zaokruženu proizvodnju a na imanju rade tri generacije dok četvrta raste.

Džinići su bili aktivni i u Domu. Šima je igrao folklor a kasnije je bio i u upravnom odboru Društva. Oba sina, Joso i Antun, igrali su folklor kao i njihove supruge Valentina i Ivana. Sin Joso i supruga Valentina napravili su kuću i žive u odvojenom domaćinstvu imaju i kćerkicu Saru a oboje su zaposleni u gradu.

Na salašu žive i rade Lidija i Šima te sin Antun i snaha Ivana. Oni imaju kćerkicu Nevenu. Najstarija je, ali još uvijek aktivna, baka Roza.

Džinići obrađuju oko 60 jutara zemlje i imaju 26 bikova u slobodnom tovu a s kravama muzarama, junicama i teladima imaju preko 40 grla stoke. Imaju i 5 krmača prasilja i svu prasad utove te prodaju kao tovljenike.

Značajan prihod donosi im proizvodnja i prerada mlijeka a dnevno pomuzu i do sto litara. Mlijeko ne predaju u mljekaru nego dio prodaju svojim mušterijama a ostatak prerađuju u sir i prodaju na pijaci.

Pravljenje sira se učilo generacijama. Nekada su naši salašari pravili sir i kajmak pa petkom nosili na pijac a na salašu bi ostajali samo majke, dide i dica.

- Nekada je i moja majka nosila sir u pletenom košaru. - priča nam Lidija -Dole se metne slama, na nju čista krpa a sir se metne onako u grudvama kako je cidit, zatim se prekrije čistom krpom i nosi u varoš, prodavo se prid gradskom

kućom, tu bi na sokaku stale žene i prodavale. Onda su naše žene, Bunjevke, pravile samo kiseli sir i kajmak, a u zimu bi pravile tucani sir koji se podlije pa ostavi da se dobro ocidi zatim osuši te se melje i tuca u kačicu. Kad se dobro utuca pokrije se čistom krpom i odgore namaže žutom zemljom i tako zri do čiste sride kada se najčešće načimala kačica.

Danas baka Roza i Lidija prave kiseli sir i kajmak kako se radi već mnogo generacija, zatim takozvani podliveni sir i *šajtove* - tvrde sireve. ponudu su proširili zbog mušterija. I dalje prave tucani sir koji, zbog intenzivnog mirisa, ne voli svatko ali ga pripremaju za nekoliko vjernih mušterija koje ga traže.

Sir se proizvodi u novoizgrađenoj mljekari koju su izgradili prije nekoliko godina kako bi proizvodnja zadovoljila europske standarde. Objekt je obišla inspekcija i istakla ga kao primjer. Sazidan je pokraj štale i sastoji se iz dva dijela - predsoblja i sanitarne prostorije i, naravno, sanitarnog čvora. Unutra je opremljen svime što je potrebno za grijanje mlijeka, sirenje a i za hlađenje ako je potrebno, kao i svim ostlim neophodnim u procesu proizvodnje sira.

- Na pijaci imamo svoju vitrinu u kojoj držimo i iz koje prodajemo sir. Prodajni prostor je zatvoren, klimatiziran. Liti se hladi a zimi dogreva. Tako da je mnogo lakše nego prije, ali sve to i košta. Moramo imati i mlječnu kartu u kojoj je evidencija o kravi npr. vakcinacije, pregledi kontrola veterinaru itd. a dva puta godišnje sir nosimo na ispitivanje u Agro-institut.

Prodavac mora imati i sanitarnu knjižicu i sve se mora raditi po propisima.

Pitali smo Lidiju kako je zadovoljna ovim poslom?

- Zadovoljna sam,nekad budem ljuta mislim neću više, ali kad razmislim to je sigurnost radi se ceo dan ali imaš siguran prihod, krava je jedna sigurnost.

Da bi mušterija koja kupi kilogram sira bila zadovoljna potrebno je zanati dobro raditi četiri posla: treba imati dobro ratarstvo radi kvalitetne hrane za stoku zatim dobro stočarstvo (kvalitetne pasmine stoke) treba biti i dobar zanatlija pa napraviti dobar sir i na kraju dobar trgovac koji zna lijepo s mušterijama.

Alojzije Firanj

PONIZNOST

Velika škola poniznosti je kada stalno moramo s velikom mukom raditi stvari, koje na kraju ispadaju vrlo nesavršene.

Sv. Edith Stein

U današnje vrijeme poniznost se smatra više slabošću nego vrlinom. U društvu se cijene uspjeh i bogatstvo bez obzira na to kako je stečeno. Od pojedinca se traži da bude uspješan, najbolji, to se traži u obitelji, školi, na poslu u sportu pa i na rekreaciji ili nekom hobi, uvijek je poželjno biti bolji od dugih, biti najbolji.

Današnji čovjek ne voli autoritete pa čak ni Božji. Vjeruje samo u ono što vidi (na televiziji). Za sve mora imati dokaz. Imam jedan život i želim ga provesti u sreći a ne pokoravati se nekome, odricati od stvari koje me trenutno čine sretnim - to je stav modernog čovjeka.

Kakvo je naše okruženje i život koji vodimo? Naša obitelj, škola, poslodavac, rad u udruženjima, sportske aktivnosti, političke organizacije i da ne nabrajam dalje, svi traže poslušnost, odanost bez pogovora, traže cijelog čovjeka za sebe. Za uzvrat dobivamo onoliko koliko nam nadređeni pruži.

To je velik kontrast između onoga što želimo i onoga što živimo. Možda baš tu leži odgovor na pitanje zašto smo nesretni. U prevelikoj težnji za srećom ne uživamo u onome što imamo, nego smo u stalnom iščekivanju nečega.

Kažu da je za istinu potreban paradoks - ovdje ga imamo. Pa pokušajmo naći istinu.

Alojzije Firanj

BIO JE

*Bio je svoj.
Onda je moj.*

*U svemu svoj,
u svemu moj
i više moj nego svoj.*

*Bio je lip
i tako blag.
Smiren i tih,
svakomu drag.*

*Od ditinjstva ranog
mene je znao,
mene gledao i uvijek zvao
i sve mi dao.*

*U ditinjstvu pogled,
ruku i osmih,
u mladosti ljubav,
u svemu podstrek.*

*U zrilosti sve
i više od toga,
srcem i dušom
milost od Boga.*

*Bio je divan
suprug i drug.*

*Brat darežljiv
i susjed pažljiv.*

*A otac nježan
ljubavi pun.*

*Prijatelj viran,
mnogima kum,
a dida kak'i
malo ima.*

*U ritkoj srdžbi
mira voljan.
U iskušenju:
dobrovoljan.*

*U bolesti teškoj,
tužan prvo,
a onda prihvata
križa svog drvo.*

*Godinu dana
borio se.
Trpio tiho
i molio se.*

*A onda bol
nadjača žiće,
želja za mirom
ispuni biće.*

*U Kristu
blago preminio,
spomen i sliku
ostavio.*

*Svu bol i tugu
spozna i nadjača.
Voljen biše
i volio je.*

Katarina Firanj

ORGANIZIRANI NERED

*Ja mislim da to nije u redu –
to nema smisla gospojo draga
da su Vam misli u takom neredu
da nam skuhate kavu brez slaga.*

*Danas svi piju štogod crno,
cappuccino, Quentin Tarantino,
cretino, Martino, Al Pacino,
a najviše – dobro crno vino.*

*„Lipa žena i dobro vino
to su dva najljepša otrova!“
Che Guevara je znao reći fino:
„Više voljim Mandu neg' tri mandova!“*

*Međutim, ako Vi mislite
da adidas-u smeta duvanski dim,
neka te se jidit u kasne sate
zato što sve staze vodu u Rome.*

*Hippocrates se zdravo razbolijo
što je Marilynku voljijo Otelo,
dok sam ja te novce posadio
za njom je trčalo cilo selo.*

*Autoput je bijo stalno ladan
a sijalice su ga grijale,
Esenin je bijo zdravo gladan
zato su ga sve žene voljile.*

*Shakespeare je, što reko nikaki,
bijo zaljubljen u Verdija;
Hercules je igrao sirtaki
i dobijo batina od Bruce Leeja.*

*Tesla je na struju peko rakiju
i prodavo sve svoje znanje,
Van Gogh je Trijumfalnu kapiju
zaključio i crto kroz gusto granje.*

*Hat, Pišta bači, čovek zdravo grozno,
a Juliš neni bio tako sjajna;
na ovom svitu sve je prolazno
samo je ondulacija trajna.*

*Ladies & gentlemen, to nema smisla-
ja mislim da to nije u redu
da ova pisma dreći u savršeno
organiziranom neredu!*

Antun Kovač

Iz knjige: PISMA, LJUBAV, VINO i/kavica

SAMOPOMOĆ KOD FOBIIJA

Dr. Marija Mandić, rođ. Matarić

Osobe koje pate od fobija osjećaju strah u određenim situaciju kojih se boje ili pri dodiru s predmetom koji izaziva strah. Izraženi su fizički simptomi kao što su pojačano znojenje dlanova, crvenilo na licu, lupanje srca, bol u prsima, osoba ima osjećaj da nema zraka (osjećaj da će se ugušiti), drhtanje ruku i nogu, podrhtavanje glasa, zamuckivanje, nesvjestica pa čak i padanje u nesvjest. Javlja se i nelagoda, nemir, slabost, osećaj dolazećeg infarkta, moždanog udara i slično.

Prvi korak u rješavanju fobija i panike je razbijanje začaranog kruga. Učenje tehnika

relaksacije može biti vrlo korisno. Redovito radite vježbe dubokog disanja i opuštanja, posebice kad tjeskoba počne rasti. Probajte u svojoj mašti zamisliti situaciju u kojoj se stvara tjeskoba, te probajte smanjiti strah u toj situaciji koristeći se metodama relaksacije. Ovaj način nije jednostavan, jer zahtjeva upornost, volju i mnogo vježbanja. Mnogima će biti potrebna i stručna pomoć ili savjet. Ponekad samopomoć i psihoterapija neće biti dovoljni pa će biti potrebno da liječnik

opće prakse ili psihijatar prepisuju lijekove, najčešće sedative ili antidepresive.

SAMOPOMOĆ KOD NESANICE (INSOMNIJE)

Marija Mandić, rođ. Matarić

Sveukupna količina sna koju dobijete u vremenskom razdoblju od 24 sata važnija je od vašeg dnevnog rasporeda spavanja, ali je isto tako bitno naglasiti da sat vremena kvalitetnog sna prije ponoći donosi odmora i osvježenja kao i dva sata sna poslije ponoći. Ovo je posebno problem kod mladih koji nakon dugih izlazaka imaju malo kvalitetnog poslijeponoćnog sna te tako povećavaju šanse obolijevanja od ove ali i drugih bolesti. Ukoliko patite od nesаницe:

- Idite u krevet samo kada ste pospani
- Ustanite otprilike u isto vrijeme svako jutro bez obzira na to kada idete spavati
- Koristite metode opuštanja prije spavanja: iskušajte toplu kupku s Epsomovom soli (soli magnezijevog sulfata), odličnog sredstva za opuštanje mišića
- Pojedite nešto lagano – krišku dvopeka ili jabuku – ili čitajte desetak minuta prije nego što ugasite svjetlo
- Držite se redovnog rasporeda tjelovježbe. Ako je moguće, vježbajte u vrijeme koje će vam pomoći da kasnije najbolje spavate
- Izbjegavajte alkohol i kofein nekoliko sati prije odlaska na spavanje. Prisjetite se da kofeina

nema samo u kavi, već i u čokoladi, čaju i mnogim bezalkoholnim napitcima i lijekovima koji se mogu kupiti bez liječničkog recepta

• Što se tiče djece izbjegavajte prekomjerno poticanje aktivnosti poput glasnih igara ili uzbudljivih televizijskih emisija neposredno prije odlaska u krevet

- Čepovi za uči i pokrivala za oči pomoći će kod različitih smetnji
- Ako više volite kratko odspavati tijekom dana i spavati manje noću, učinite tako.
- Ako vam je spavaća soba prebučna ili presvijetla učinite sve što možete kako biste stvorili tihi i tamnu sredinu s prikladnim zračenjem i vlažnošću.

Uvođenje nemlečne dohrane i uobročavanje odojčeta. Saveti i recepti za ishranu bebe do prvog rođendana.

- treće izdanje -

tel: 063-593-068, 024-524-844 400,00 rsd
 KuvarskiDnevnikBebeMarte@gmail.com
 www.facebook.com/kuvarskidnevnikbebemarte

Prošli su i blagdani i raspust a godina polako hvata zamah i juri naprijed. Zima se još nećka i možemo očekivati da nas iznenadi snijegom za neko od prela a možda i za maškare.

Veljača koja je pred nama donosi nam poklade, maškare, vrijeme kada na kratko možemo biti netko drugi. Ako ćemo se već „maškarati“ neka maska bude lijepa, kad već možemo birati birajmo i pretvorimo se u bolju verziju samih sebe i ispratimo zimu pokladnim veseljem i šalama!

OBOJI MASKE

BEĆARCI

Udaću se makar iz inata,
Samo mami da zatvorim vrata.

Sombor varoš pokraj Monoštora,
i šokica prava lipotica.

Oj šokice ko ti ljubi lice,
ko ga ljubi taj se i zaljubi.

Dodi sine prošetaj po njivi,
Pa ćeš vidit kako bačo živi.

Alaj bi se ja ljubila sada,
Dika kaže da on nema kada.

Antun Kovač

VICEVI

Puls vam je sve sporiji...
Ta ne marim, i onako mi se ne žuri.

Ljuti se loš glumac koji uobražava da je bogzna kakav:
- Vidi, molim te, u onoj novoj podjeli uloga trebam igrati nekakvog glupana!
Akolega ga tješi:
-Ma dobro, šutim, tim bolje - bar nećeš morati dolaziti na probe!

Dolazi mladić kod devojke:
- Večeras ćemo se sjajno provesti! Uspio sam nabaviti do tri karte za kazalište a daje se komedija za kojom su svi prosto poludjeli!
- Dobro, ali... zašto tri karte?
- Za tvoju mamu, tvog tatu i tvog bratića, razumije se. Mi oštajemo ovde!

Pita sudija optuženog koji je ubio svoju ženu:
- Zašto ste pucali baš u nju, a ne u njenog ljubavnika?
- Zato što je bilo jednostavnije ubiti samo jednom moju ženu- nego ubijati razne ljude svakih tjedan dana!

- Znaš da mi je nestala punica?
- Ma nemoj! Pa, jesi li dala njen opis miliciji?
- Nisam. Što vrijedi, ne bi mi vjerovali!

ANEGDOTE

KUMA

Ivan je nekada živio i Monošturu pa je imo za kuma Cigu. Kada se preselio u Nenadić kum mu je redovno dolazio u goste na Božić. Jednom tako dok su kumovi pričali i pili vina kuma ciganka počela se žaliti kumi: „Kuma znaš puno je dece teško se živi, imaš li malo masti treba mi za deci“

Kad je to muž čuo skoči ko oparen:
„Majku ti cigansku! Što si bezobrazna pa išćeš od kume, kad znaš da će ti kuma svašta sprimit kad pođemo kući. Ona nam uvijek da: brašna, masti, slanine, kobasica, brašna oroza i svašta! A ti tražiš od kume samo masti!!!“

BOŽIĆ DOĐE ZIMA PROĐE

Nekad su obitelji bile brojne bilo je puno dice, sva su se dica krstila pa je bilo puno i kumova. Tako je i Vranjo imo dosta kumova. Jedared oma posle Božića dođe Vranji kum Cigo pa će:
„Kume pofalilo mi malo slame daj mi jednu štrangu na zajam,
„Božić dođe zima prođe.“
Kum ga počastu čašom vina i da mu slame. Kada je odlazio Cigo reče: „Zapamti kume Božić je prvi zimski svetac.“

Alojzije Firanj

STOLNI TENIS

Božićni turnir u stolnom tenisu održan je 17. decembra 2014. u velikoj sali društva u vremenu od 18 do 22 sata. Na turniru je sudjelovalo 16 dobrih igrača, koji su ždrijebom izvukli skupine u kojima će igrati. Četiri grupe od po četiri igrača, svatko sa svakim u tri dobivena seta. Prvi i drugi iz skupine međusobno su riješili pitanje pobjednika turnira.

Plasman:

1. **Nebojša Gabrić**
2. **Ferenc Haler**
3. **Atila Vujević**

Ostali sudionici: Saša Vuković, Ivan Genić, Pavle Matarić, Davor Vuković, Zoran Čota, Slobodan Bećin, Josip Petreš, Gašo Matarić, Dalibor Gertner, Viktor Oršovai, Tomislav Vuković, Petar Keresteš.

Turnir je protekao u kvalitetnim partijama većine igrača, a drugima je podstrek za dalje usavršavanje ove igre. Ambijent je bio za svaku pohvalu, jelka, adventski vijenac, cvijeće, topla i čista sala, pet stolova - dakle svi uvjeti za lijep rad su bili ispunjeni.

Tijekom veljače svake srijede od 20 do 22 sata, rekreativno će se igrati stolni tenis uz prisustvo trenera za sve članove društva.

ŠAH

Božićni turnir društva trajao je od 18. 11. do 16. 12. 2014. a na njemu je sudjelovalo 16 šahista: Josip Smolić, Zoran Čota, Đorđe Vujević, Andrija Četković, Josip Laslo, Stipa Kolić, Viktor Oršovai, Pavle Matrić, Šima Raić, Martin Čuvarđić, Branko Malbaša, Bogdan Ćuk, Beretić Šima, Zlatibor Stanković, Marton Koloman, Tomislav Vuković.

Poslije uzbudljivog i neizvjesnog toka igre tijekom cijelog turnira, plasman je sledeći:

1. **Branko Malbaša**
2. **Zoran Čota**
3. **Zlatibor Stanković**

Prvoplasiranom kao i najstarijem sudioniku pripale su odgovarajuće nagrade.

Dok čitamo ovaj broj našeg omiljenog glasila 24. Memorijalni šahovski turnir „Prof. mr. Franja Matarić“ je u punom zamahu. Do sada je odigrano 4 kola. Na trurniru sudjeluje 22 igrača iz Sombora i okolice. Turnir je počeo 21. 1. a završava se 25. 3. 2015. godine.

Igra se svake srijede od 19 do 22 sata.

LAĐARI SALAŠARI SOMBORSKI

LAĐARI „SALAŠARI SOMBORSKI“

Pošto društvo još uvijek nema zatvoreni bazen :) sportovi na vodi čekaju toplije dane. Poslije uspješno izveslanog XVII. Maratona lađa na Neretvi o kojem ste mogli čitati u prošlom broju ali, greškom ste ostali uskraćeni za pikantne detalje o toj manifestaciji, veslači sun a zasluženom odmoru. Pred svaku sezonu veslanja postavljmo sebi pitanje: Je li važno samo sudjelovati ili je važan i plasman? Za bolji plasman osnovni preduvjet je ostvaren - 1. 5. ćemo imati samo našu originalnu Neretvansku lađu. Ima jedna, dobra stara izreka „Boj ne bije svijetlo oružje već

boj bije srce u junaka“. Imamo li mi u društvu 10-15 takvih junaka spremnih na intenzivne treninge dva puta tjedno po 2-3 sata na suhom a od 1. 5. na vodi? Veslanje, veslanje i samo veslanje preko 150 km, uz stalni nadzor tenera. Ako to imamo, bolji plasman od 10-og ili 15-og mesta je osiguran.

Lađari Salašari somborski će i dalje s puno više ambicija, sudjelovati na raznim veslačkim manifestacijama s novom lađom kako u Hrvatskoj tako i širom zemlje, promovišući tako zdrav, sportski i kulturni život našeg društva.

Pročelnik sportske sekcije Pavle Matarić

